EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2021.12.14.
COM(2021) 791 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az Uniós Vámkódex 278a. cikke alapján a Kódexben előírt elektronikus rendszerek fejlesztésének előrehaladásáról

{SWD(2021) 382 final}

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS 2

2. HÁTTÉR-INFORMÁCIÓK 2

3. A VÁMKÓDEXHEZ KAPCSOLÓDÓ ELEKTRONIKUS RENDSZEREK ESETÉBEN KÖVETETT PROJEKTMÓDSZERTAN 3

4. GLOBÁLIS ÁTTEKINTÉS A VÁMKÓDEXHEZ KAPCSOLÓDÓ ELEKTRONIKUS RENDSZEREK ELŐREHALADÁSÁRÓL 4

4.1 2021 előtt befejezett projektek 4

4.2 Folyamatban lévő projektek 4

4.2.1 Transzeurópai projektek 5

4.2.2 Nemzeti projektek 10

4.3 Késéssel összefüggő kockázatok 11

4.4 Mérséklő intézkedések 13

5. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ ÉS KÖVETKEZTETÉSEK 16

1. BEVEZETÉS

A Bizottság Uniós Vámkódexhez kapcsolódó elektronikus rendszerek megvalósításáról szóló első és második éves eredményjelentését[1] és az e jelentéseket kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumokat[2] 2019. december 13-án és 2020. december 14-én tették közzé. Az idei éves jelentés részletesen foglalkozik az elektronikus rendszerek Bizottság és tagállamok általi kifejlesztésében történt további előrehaladással[3], valamint ismerteti a Vámkódex hatálybalépése óta a teljesen digitális vámügyi környezet irányába tett előrelépéseket. Ebben a Vámkódex munkaprogramjára[4] támaszkodik, amely kiindulási alapnak tekinthető az előrehaladással kapcsolatos jelentéstételben.

A Vámkódex munkaprogramjában szereplő projektek három rendszerkategóriába sorolhatók:

i. **tizenegy központi transzeurópai rendszer**, amelyek kifejlesztése vagy korszerűsítése a Bizottság feladata (ezeknél gyakran szükséges a nemzeti rendszerek tagállami kifejlesztése vagy korszerűsítése is a rendszerfelépítéstől függően);
ii. **három decentralizált transzeurópai rendszer**, amelyek kifejlesztése vagy korszerűsítése a Bizottság feladata, de jelentős, a tagállamok által megvalósítandó nemzeti összetevőt tartalmaznak; valamint
iii. **három nemzeti rendszer**, amelyek kifejlesztése vagy korszerűsítése kizárólag tagállami feladat.

Ez a jelentés mindhárom rendszertípus esetében vizsgálja az érdemi előrehaladást, ezenkívül felvázolja az egyes projektek célkitűzéseit, architektúráját és tervezési megközelítését. Ez alapján kiemeli az esetleges késéseket (amennyiben azonosíthatók), valamint a tervezett enyhítő intézkedéseket. A Vámkódex munkaprogramjának végrehajtásában elért előrehaladás átfogó értékelését a jelentés következtetéseket tartalmazó szakasza foglalja össze (5. szakasz), amely bemutatja, hogy a fennmaradó projektek többnyire jól haladnak a tervezési ütemtervnek megfelelő befejezés irányába, ugyanakkor kiemeli, hogy egyes kockázatok sürgős intézkedést igényelnek. Az egyes projektek tervezését és állapotát az e jelentéssel együtt kiadott **bizottsági szolgálati munkadokumentum**[5] ismerteti részletesebben.

2. HÁTTÉR-INFORMÁCIÓK

A Vámkódex 2016. május 1-jén lépett hatályba és – a 2019. évi módosítását követően[6] – a 2020., 2022. és 2025. évet jelölte meg az információtechnológiai átállás és megvalósítás tekintetében elvégzendő projektek fokozatos teljesítésének határidejeiként. A Vámkódex 278. cikke úgy rendelkezik, hogy a meglévő elektronikus és papíralapú rendszerek mindaddig alkalmazhatók a vámalakiságok elvégzésére (ezek az ún. átmeneti intézkedések), amíg a vonatkozó, a Vámkódexben előírt új, érintett vagy korszerűsített elektronikus rendszerek működőképessé nem válnak. Az átmeneti intézkedéseket meg kell szüntetni, amint a megfelelő elektronikus rendszereket létrehozták.

[1] A Bizottság jelentései az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak:
2019: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019DC0629&from=EN
2020: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0806&from=en

[2] Bizottsági szolgálati munkadokumentumok:
2019: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1589134753023&uri=CELEX:52019SC0434
2020: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX:52020SC0339

[3] Amikor ebben a jelentésben a „tagállamok” kifejezést említik, az a tagállamok nemzeti vámigazgatási szerveire utal.

[4] A Bizottság (EU) 2019/2151 végrehajtási határozata (2019. december 13.) az Uniós Vámkódexben előírt elektronikus rendszerek kifejlesztésére és telepítésére vonatkozó munkaprogram létrehozásáról (HL L 325., 2019.12.16., 168. o.).

[5] Bizottsági szolgálati munkadokumentum, amely a következő dokumentumot kíséri: A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az Uniós Vámkódex 278a. cikke alapján a Kódexben előírt elektronikus rendszerek fejlesztésének előrehaladásáról, SWD(2021) XXX final.

[6] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/632 rendelete (2019. április 17.) a 952/2013/EU rendeletnek az Uniós Vámkódexben előírt elektronikus adatfeldolgozási eljárásoktól eltérő eszközök átmeneti alkalmazásának meghosszabbítása céljából történő módosításáról (HL L 111., 2019.4.25., 54. o.).

Ennek a teljesen digitális vámügyi környezet felé vezető, összetett elektronikus átállási folyamatnak a támogatása érdekében a Vámkódex munkaprogramja határidőket állapít meg az egyes elektronikus rendszerekre (és azok esetleges szakaszaira) vonatkozóan a 2020 és 2025 közötti időszakra.

A 278a. cikk előírja a Bizottság számára, hogy évente készítsen jelentést a még el nem készült elektronikus rendszerek telepítésében elért előrehaladásról. E célból a Bizottság 1. a tagállamok által félévente (januárban és júniusban) készítendő nemzeti tervek, valamint 2. a saját szervezeti egységei és a tagállamok körében végzett felmérés alapján összegyűjtötte az előrehaladással kapcsolatos információkat annak érdekében, hogy dokumentálja ez előrehaladást.

Ez az éves jelentés **a 2021. június 30-án elért eredmények** áttekintését tartalmazza, beleértve **a 2021 decemberéig várható előrehaladásra** vonatkozó elképzelést is annak érdekében, hogy teljes képet kapjunk a 2021-ben elért eredményekről.

Ez a jelentés tartalmaz egy elemzést is, amely azokon a részletesebb információkon alapul, amelyeket a tagállamok a 2020 óta létező, az árutovábbítás és az export területén működő, alapvető decentralizált transzeurópai rendszerekkel foglalkozó **„nemzeti koordinációs programok”** keretében jelentettek.

Az összegyűjtött adatokat össze is vetették a 2020-as adatokkal a lényegesebb változások észlelése érdekében. A felmérésben megkérdezett projektmenedzsereknek jelezniük kellett az elektronikus rendszereik tervezéséhez képest bekövetkező minden olyan késést, amely a tudomásukra jutott, valamint az ilyen késések okait és a hozott mérséklő intézkedéseket. A felmérésből származó adatok között egyaránt találhatók mennyiségiek (teljesített vagy elmulasztott határidők, mérföldkövek), valamint minőségiek (a fennálló kihívások, a várható kockázatok és a projektek hozzávetőleges összetettségének részletes ismertetése).

3. A VÁMKÓDEXHEZ KAPCSOLÓDÓ ELEKTRONIKUS RENDSZEREK ESETÉBEN KÖVETETT PROJEKTMÓDSZERTAN

Az elektronikus rendszerek kifejlesztése több lépésből álló munkafolyamat:

- Először döntés-előkészítő tanulmány készül, amely tartalmazza a projekt indokolását, és meghatározza annak költségvetési igényeit. A döntés-előkészítő tanulmány ismerteti a gazdasági környezetet, a problémát, a projektet és annak terjedelmét, az alternatív megoldási lehetőségeket, a költségeket, valamint az időbeli keretet;
- Ezt követi a jövőképet ismertető dokumentum létrehozása, amely az architektúra, a költségek, az időbeliség és a kockázatok szempontjából részletesebben meghatározza a projektet, emellett a projekt mérföldköveire, elvárt eredményeire, szervezésére vonatkozó információkat;
- Ezt követően az üzleti folyamatok modellezésére kerül sor, amelynek során a jogszabályok alapján képzett üzleti folyamatok folyamatábrákon vagy folyamatmodellekben történő vizuális ábrázolása segítségével dolgozzák ki a rendszerek funkcionális specifikációit. A folyamatmodellek vizuális ábrázolásának előnye, hogy biztosítja az egységes értelmezést és elemzést;
- Ezzel összefüggésben dolgozzák ki a technikai specifikációkat, amelyek részletesebben ismertetik az adott rendszer felépítését, az alkalmazandó architektúrát, a gazdálkodók és vámhivatalok által beküldendő üzeneteket, a más rendszerekkel való kapcsolatot biztosító interfészeket, a tesztelési terveket stb.;
- A projektek ezt követő megvalósítása több különböző szakaszban történik, az előkészítéstől és a kifejlesztéstől a kiépítésen és a megfelelőségi vizsgálaton át a migrálásig és a végleges működésbe léptetésig.

A Vámkódexhez kapcsolódó projektek közelmúltbeli fejlesztései során **optimalizálták** a projektmódszertant. Az üzleti folyamatok modellezését és az adatmodellezést, valamint a technikai specifikációkat **párhuzamosan**, a kezdetektől fogva mind a Bizottság, mind pedig a nemzeti hatóságok oldalán dolgozó jogi, üzleti és informatikai szakértőkkel **szoros együttműködésben**, a kereskedelem képviselőivel konzultálva fejlesztették ki. A Bizottság a Vámkódexhez kapcsolódó elektronikus

rendszerek fejlesztésére agilisabb folyamatokat alkalmaz, amelyek gyorsabb és kezelhetőbb szoftverkiadás révén bővített felhasználói funkciókat biztosítanak.

A Bizottság és a tagállamok rendszeres találkozók keretében határozzák meg és fogadják el az egyes transzeurópai rendszerek projektdokumentumait (az elektronikus vámrendszer koordinációs csoport keretében). Ezenkívül a Bizottság a kereskedelmi kapcsolattartó csoport útján rendszeresen konzultál a kereskedelmi szervezetekkel. Nagy kihívással jár annak biztosítása, hogy a meglévő rendszerek problémamentesen működjenek az új rendszerek kifejlesztésének ideje alatt. Amikor elkészültek, akkor rendkívül fontos lesz a meglévő rendszerekről a korszerűsített rendszerekre történő zökkenőmentes átállás biztosítása. Ez létfontosságú annak biztosításához, hogy az átállás ne érintse a kereskedelmi és vámügyi műveleteket.

4. GLOBÁLIS ÁTTEKINTÉS A VÁMKÓDEXHEZ KAPCSOLÓDÓ ELEKTRONIKUS RENDSZEREK ELŐREHALADÁSÁRÓL

A Vámkódex munkaprogramja tizenhét projektet tartalmaz, amelyek eredményeként kiépülnek a szükséges elektronikus rendszerek, amelyek magukban foglalnak tizennégy transzeurópai rendszert, amelyekért a Bizottság a tagállamokkal együtt felelős, és három rendszert, amelyek a tagállamok kizárólagos felelősségi körébe tartoznak.

4.1 2021 előtt befejezett projektek

2021 végétől kezdve a Bizottság a tizenhét rendszerből nyolc sikeres korszerűsítéséről vagy telepítéséről számolhat be.

A nyolc elkészült központi transzeurópai rendszer (új vagy korszerűsített rendszerek) a következők:

- Uniós Vámkódex – Regisztrált exportőrök rendszere – *REX* (új): 2017-ben lett telepítve.
- Uniós Vámkódex – Vámhatósági határozatok – *CDS* (új): 2017-ben lett telepítve.
- Uniós Vámkódex – A kereskedők közvetlen hozzáférése az európai információs rendszerekhez – *UUM&DS* (felhasználók egységes kezelése és digitális aláírás) (új): 2017-ben lett telepítve.
- Uniós Vámkódex – A gazdálkodók nyilvántartási és azonosító rendszere 2 – *EORI2* (korszerűsítés): 2018-ban lett telepítve.
- Uniós Vámkódex – Felügyelet 3 – *SURV3* (korszerűsítés): 2018-ban lett telepítve.
- Uniós Vámkódex – Kötelező érvényű tarifális felvilágosítás – *KTF* (korszerűsítés): 2019-ben lett telepítve.
- Uniós Vámkódex – Engedélyezett gazdálkodók – *AEO* (korszerűsítés): 2019-ben lett telepítve.
- Uniós Vámkódex – Adatlapok különleges eljárásokhoz – *INF* (új): 2020-ban lett telepítve.

A másik kilenc projekt közül hat olyan transzeurópai rendszereket érint, amelyek közül hármat 2021-ben telepítettek először (lásd a 4.2.1. pontot), noha a projektek még nem fejeződtek be teljes egészükben. Hasonló a helyzet a nemzeti rendszerekhez kapcsolódó három projektnél, amelyek esetében néhány tagállam megkezdte a működtetést (lásd a 4.2.2. pontot), bár a projektek még nem fejeződtek be teljes egészükben (az összes tagállam részéről).

4.2 Folyamatban lévő projektek

A kilenc folyamatban lévő projekt esetében a jelentés e szakasza kiemeli a 2021 végéig elért eredményeket és előrehaladást, és bemutatja a Bizottság és a tagállamok közötti kiterjedt együttműködést.

4.2.1 Transzeurópai projektek

Ami a hat transzeurópai projektet illeti, 2021-ben a rendszerfejlesztési munka alapjaként egy sor informatikai projektdokumentum készült el, illetve számos ilyen dokumentumról született megállapodás – lásd alább a projektenkénti előrehaladást.

Az időnként központi és nemzeti összetevők ötvözését igénylő, egy vagy annál több projektszakaszból álló, a Vámkódex 278. cikkének (3) bekezdése alapján 2025. december 31-ig megvalósítandó egyedi architektúrájú transzeurópai projektek ismertetése és előrehaladása:

1) **Uniós Vámkódex** – **Biztosítékkezelés** – *GUM* (új): célja a biztosítékok különféle típusainak valós idejű nyújtása és kezelése az EU-ban. A biztosítékok vámhivatalok között, elektronikus eszközökkel történő feldolgozásának javuló sebessége, nyomon követhetősége és felügyelete várhatóan azon esetek gyorsabb azonosításához fog vezetni, amikor a biztosítékokat érvénytelennek, illetve a keletkezett vagy lehetséges adósság fedezésére elégtelennek nyilvánítják.

   Előrehaladás: A *transzeurópai biztosítékkezelésre* vonatkozó, a biztosítékkezelésre alkalmazandó egyedi követelményekkel kiegészített, meglévő rendszer ismételt felhasználására vonatkozó döntés-előkészítő tanulmányt 2020 szeptemberében hagyták jóvá. A folyamatmodelleket és a funkcionális specifikációkat, valamint a jövőképet ismertető dokumentumot 2021-ben véglegesítették.

   A Vámkódex munkaprogramjában szereplő jogi mérföldkövekre tekintettel a technikai specifikációk elkészítési határideje a *transzeurópai biztosítékkezeléshez* kapcsolódó 1. összetevő esetében 2022. szeptember 30., a *nemzeti biztosítékkezelési rendszerhez* kapcsolódó 2. összetevő esetében 2024. november 30.

   A *nemzeti biztosítékkezelési rendszer* tekintetében hét tagállam jelentette, hogy a nemzeti rendszer kiépült; további két tagállamban folyamatban van a technikai specifikációk kidolgozása. Ez a bizottsági szolgálati munkadokumentum 25. táblázatában látható.

2) **Uniós Vámkódex** – Import-ellenőrzési rendszer 2 – *ICS2* (korszerűsítés): célja az ellátási lánc biztonságának és védelmének erősítése az érkezés előtti értesítésekkel („belépési gyűjtő árunyilatkozatokkal”), valamint a kapcsolódó kockázati és ellenőrzési információkkal összefüggésben az adatok minőségének, nyilvántartásának, rendelkezésre állásának és megosztásának javításával. A projekt különösen meg fogja könnyíteni a kockázatelemzési folyamat során a tagállamok között folyó együttműködést. A projekt három változatban készül el annak érdekében, hogy mindegyik fuvarozási mód esetében lehetővé tegye a megvalósítható átmenetet.

   (1) Az 1. verzió az érintett gazdálkodók (postai szolgáltatók és légi fuvarozás keretében gyorspostai küldeményeket kézbesítő szereplők) minimális adatszolgáltatási kötelezettségére, azaz a belépési gyűjtő árunyilatkozat (ENS) berakodás előtt benyújtandó adatkészletére terjed ki. Ebben az első verzióban a vámhatóságok elsődleges célja a rögtönzött robbanóeszközök vagy gyújtószerkezetek („bomb-in-a-box”) légi rakományban és légipostai küldeményekben történő esetleges behozatalával kapcsolatos kockázatok értékelése, feltárása és csökkentése, mielőtt az árukat repülőgépre rakodnák be egy harmadik országban. A vámhatóságok így az ICS2-n keresztül kiegészítő védelmi szintet biztosítanak a rakományok és postai küldemények EU-ba történő szállítására vonatkozó hatályos polgári légiközlekedés-védelmi rendszerhez képest.

   (2) A 2. verzió az ENS-re vonatkozó új kötelezettségek és a kapcsolódó üzleti és kockázatkezelési folyamatok végrehajtását foglalja magában az EU-ba légi úton belépő valamennyi áru tekintetében (új típusú gazdálkodók és ENS-benyújtások hozzáadása, többszörös benyújtások és érkezési értesítések összekapcsolása), valamint a biztonsági és védelmi vonatkozású elemzési képességet.

(3) A 3. verzió ezt kiterjeszti a tengeri, belvízi, közúti és vasúti forgalmon keresztül az EU-ba belépő valamennyi árura (beleértve az ilyen közlekedési eszközökkel szállított postai küldeményekben lévő árukat is). A 3. verzióval valamennyi közlekedési mód támogatott.

Előrehaladás: Jelentős eredmény, hogy a Bizottság 2021. március 15-én sikeresen bevezette az ICS2 1. verziójának központilag kifejlesztett összetevőit, azaz a közös kereskedői interfészt, a közös adattárat és üzleti statisztikákat, és a megfigyelési eszközt.

Ami a tagállamok által az ICS2 1. verziójához nemzeti szinten kidolgozott összetevőknek, azaz a nemzeti belépési rendszereknek az elkészültségét illeti, arról lehet beszámolni, hogy 2021 októberében mind a 27 tagállam megkezdte a működést a terveknek megfelelően (bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1.1. szakasz) a futárszolgálatokkal és a postai szolgáltatókkal.

Az első verzió az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság által valaha végrehajtott legnagyobb üzleti és informatikai projekt, amely a hét minden napján napi 24 órában biztosítja a gazdálkodók és a tagállamok hozzáférését, és az üzleti üzenetek legnagyobb részét csak pár másodperces válaszadási idővel dolgozza fel. Emellett ez az első alkalom, hogy az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság digitális tanúsítványokat használ a rendszerek közötti kommunikációhoz. ICS2 – Az 1. verzió részletes nyomon követési és üzleti statisztikákat is biztosít a tagállamok számára.

A Bizottság együttműködik a tagállamokkal és az Egyetemes Postaegyesülettel (UPU) annak érdekében, hogy kezelje a harmadik országbeli gazdálkodóktól származó elektronikus adatok hiányának az uniós postai szolgáltatók által teljesítendő behozatali vámalakiságokra gyakorolt hatását. E célból helyénvaló lehet az Uniós Vámkódex 6. cikkének (4) bekezdésén alapuló ideiglenes és célzott eltérés.

További verziók:

Megkezdődött a 2. verzió kifejlesztése, amelynek alapjául az 1. verzió szolgál. A tagállamok a Bizottság által rendelkezésre bocsátott közös uniós előírások alapján jelenleg készítik el a nemzeti funkcionális és technikai specifikációkat. A Bizottság koordinációs üléseket kezdeményezett a 2. verzió zökkenőmentes fejlesztésének biztosítása érdekében, és felkérte a nemzeti vámigazgatási szerveket, hogy nyújtsák be a nemzeti belépési rendszerekre és az érintett gazdálkodók rendszereire vonatkozó információkat egyaránt tartalmazó nemzeti projektterveket.

A 3. verzió esetében a funkcionális specifikációkat 2021 második negyedévében tették közzé. Ezzel a verzióval valamennyi közlekedési mód támogatott, és az ICS 1. szakasza fokozatosan megszűnik.

3) **Uniós Vámkódex** – **Az uniós státus igazolása** – *PoUS* (új): a kereskedők által az áruik uniós státusának igazolása céljából kiadott összes bizonylat tárolását, kezelését és lekérdezését végzi. A projekt központi és nemzeti szinten is megvalósítható, azonban számos tagállam határozottan jelezte azt a szándékát, hogy a Bizottság által kifejlesztett központi rendszert kívánja használni. Az uniós státust igazoló, Vámkódex szerinti vámárumanifeszt és az európai tengeri közlekedésre vonatkozó egyablakos rendszer bevezetése közötti függésre tekintettel a projekt két szakaszban fog megvalósulni az ellentmondások elkerülése, valamint a kockázatok csökkentése érdekében.

Előrehaladás: Az 1. szakasznak (T2L/F) a jövőképet és az architektúrát ismertető dokumentumait 2020. szeptember 30-án hagyták jóvá. 2021-ben három különálló, műszaki dokumentációt tartalmazó külső felülvizsgálati csomagot készítettek el. A műszaki dokumentáció jóváhagyását követően (becslések szerint 2022 februárjában) a tagállamok megkezdhetik a központi rendszerhez való csatlakozáshoz szükséges fejlesztést. A 2. szakasz (CGM) funkcionális specifikációit 2021. június 21-én fogadták el.

A projekt agilis fejlesztési megközelítést alkalmaz. A projekt a Vámkódex munkaprogramjában meghatározott tervek szerint halad előre. Amint az a múlt évi jelentésben is szerepel, a valamely rendszerösszetevőt nemzeti szinten telepíteni kívánó tagállamok arról számoltak be, hogy a projekt korai szakaszára tekintettel nehézséget okoz számukra annak előrejelzése, hogy a megvalósítás során tartani tudják-e a munkaprogramban foglalt ütemtervet.

4) **Uniós Vámkódex** – **Behozatalra vonatkozó központi vámkezelés** – *CCI* (új): célja annak lehetővé tétele, hogy az árukat központi vámkezelés keretében vonják vámeljárás alá, és így a gazdálkodók vámügyi szempontból központosíthassák üzleti tevékenységüket. A vám-árunyilatkozat feldolgozása és az áruk fizikai átengedése össze lesz hangolva az érintett vámhivatalok között. Az új nemzeti importrendszerekre épülő rendszer révén lehetővé válik az európai központi vámkezelés automatizált működése.

Előrehaladás: Ami a *CCI 1. szakaszát* illeti, a döntés-előkészítő tanulmányt, a jövőképet ismertető dokumentumot, a 4. szintű üzletifolyamat-modelleket (L4 BPM), a funkcionális és a technikai specifikációkat jóváhagyták, és azok összhangban vannak az e-vámrendszerekre vonatkozó 2019. évi többéves stratégiai tervvel (MASP-C 2019) és a Vámkódex munkaprogramjával. 2021-ben a változáskezelési eljárás keretében jóváhagyták a műszaki dokumentáció frissített csomagját. Megkezdődött a rendszerfejlesztés, és a megvalósításban élen járó tagállamokban 2022-re tervezik a telepítés időpontját. Nyolc tagállam jelentette, hogy befejezte az 1. szakasz technikai specifikációinak kidolgozását, míg tizenegy másik tagállam esetében ez folyamatban van.

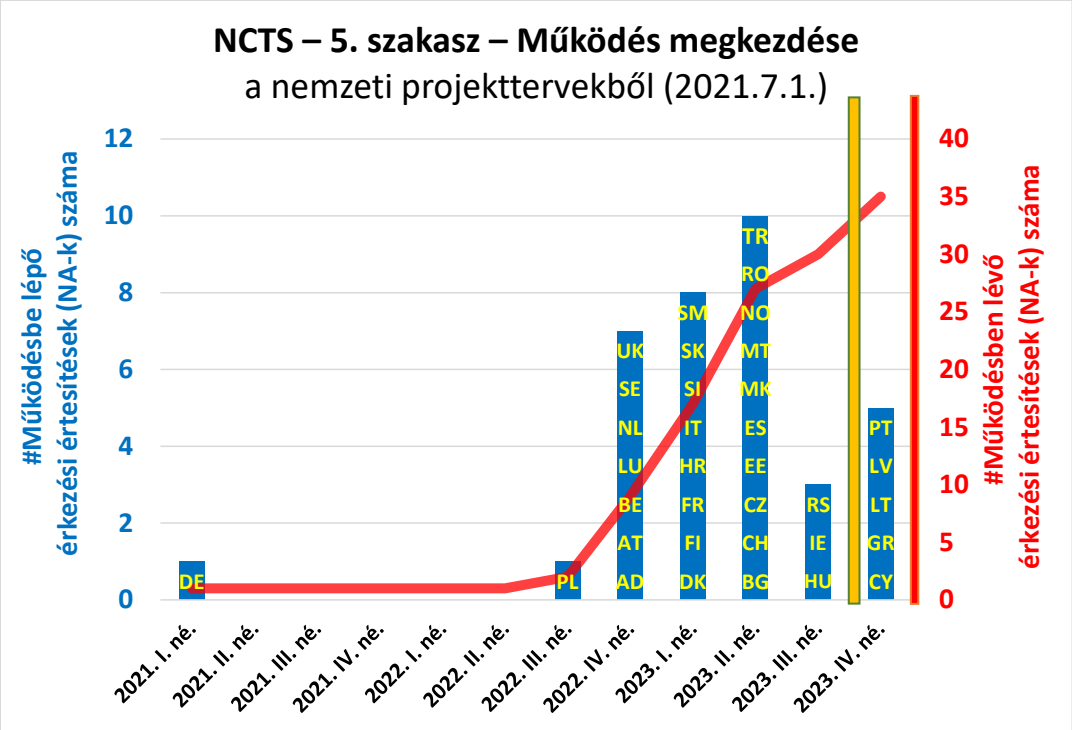
A *CCI 2. szakaszára* vonatkozó döntés-előkészítő tanulmányt 2019 októberében véglegesítették. 2020-ban a 2. szakaszra vonatkozó üzleti folyamatok és a funkcionális specifikációk kidolgozása is befejeződtek. Az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóságon belül számos műszaki dokumentumot hagytak jóvá annak előkészítéseként, hogy 2022. június 30-ig, még a telepítési időszak 2023 októberére történő megkezdésének tervezett időpontja előtt közzétegyék a technikai specifikációkat tartalmazó csomagot.

5) **Uniós Vámkódex** – **Új számítógépesített árutovábbítási rendszer** – *NCTS* (korszerűsítés): Az új számítógépesített árutovábbítási rendszer a meglévő egységes uniós árutovábbítási rendszert hangolja össze a Vámkódex új jogi rendelkezéseivel, amelyek magukban foglalják az információcsere és a Vámkódex adatszolgáltatási követelményeinek összehangolását, valamint az egyéb rendszerekkel való kapcsolatok korszerűsítését, illetve fejlesztését. Az NCTS korszerűsítése során rendkívül fontos biztosítani az NCTS működésének üzletmenet-folytonosságát.

Előrehaladás: Az NCTS 5. szakaszához tartozó projekt jelenleg jó úton halad, és az első tagállam általi sikeres telepítésre 2021 márciusában kerül sor. A tagállamok új specifikációkat is jóváhagytak, amelyek az NCTS 5. szakaszához kapcsolódó jövőbeli műveletek minőségére, technikai támogatására, üzletmenet-folytonosságára, biztonságára és kapacitására vonatkoznak (szolgáltatáskezelés, szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodás, feladatmeghatározás, válságkezelés, kapacitásterv, biztonsági terv). Ez egy fontos munka, amely a transzeurópai rendszerek megfelelő működésének és elérhetőségének alapjául szolgál. Ezzel párhuzamosan a tagállamokkal a rendszer egészében végzett intenzív tesztelés megerősíti a specifikációk és a központi rendszer célnak való megfelelését és ellenálló képességét. Ez agilis módon tovább csökkenti az átállás technikai vonatkozásaival kapcsolatos kockázatokat.

Valamennyi tagállam megerősítette azon tervét, hogy a 2021 első negyedévétől 2023 negyedik negyedévéig tartó telepítési időszak alatt a Vámkódex munkaprogramjával teljes összhangban megkezdi az NCTS 5. szakaszának működtetését. A folyamatot az 1. ábraFigure szemlélteti. A sárga oszlop jelöli azt az ajánlott határidőt, amelyen belül a tagállamoknak elő kell készíteni a meglévő árutovábbítási rendszerek leállítását, és megkezdeni az új rendszerek működtetését annak érdekében, hogy a piros oszlop által jelzett, jogszabályban megállapított határidőig elkészüljenek.

Tizennégy[7] tagállam jelentette, hogy befejezte az NCTS 5. szakasza technikai specifikációinak kidolgozását, míg nyolc másik tagállam esetében ez folyamatban van.

1. ábra – Az NCTS 5. szakasza – Nemzeti hatóságok üzembe helyezése

Az *NCTS 6. szakasza* esetében a döntés-előkészítő tanulmány és a jövőképet ismertető dokumentum 2021 végéig ezzel párhuzamosan véglegesítésre kerül. Mivel a tagállamoknak több információra van szükségük ahhoz, hogy megalapozott döntést hozhassanak, technikai tanulmány is készült.

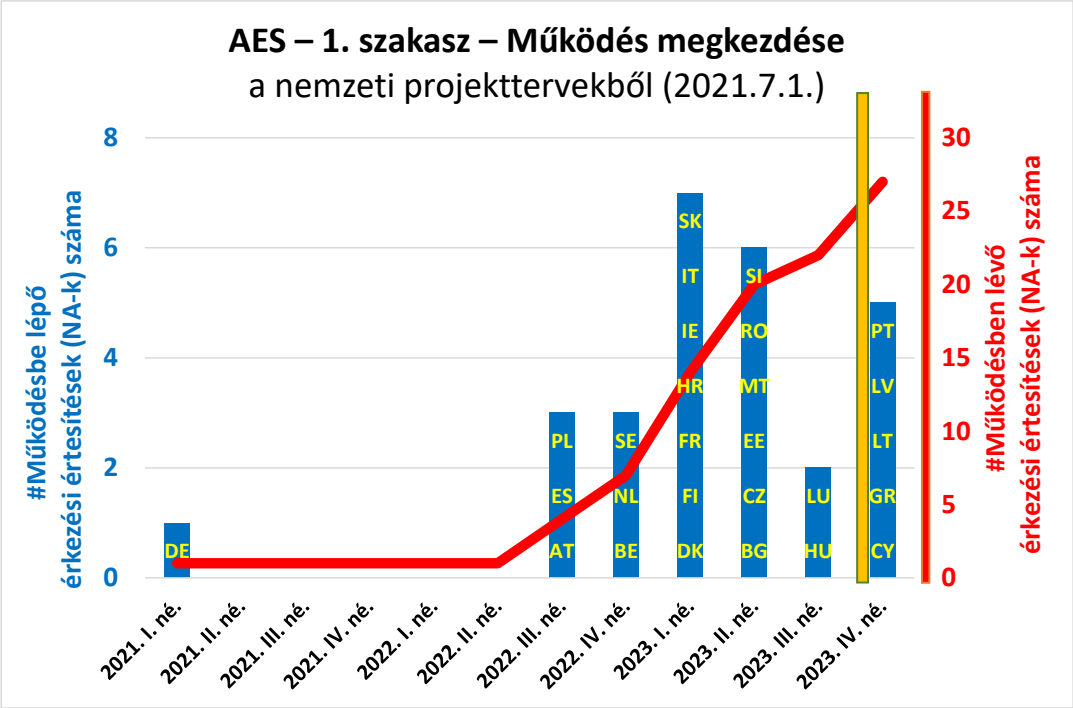
6) **Uniós Vámkódex** – **Automatizált kiviteli rendszer** – *AES* (a meglévő *transzeurópai rendszer* (1. projektösszetevő), valamint a meglévő *nemzeti kiviteli rendszerek* (2. projektösszetevő) korszerűsítése): célja a Vámkódex áruk kivitelére és kilépésére vonatkozó előírásainak végrehajtása. A *transzeurópai AES-hez* kapcsolódó projekt az európai vállalkozások árukivitelének megkönnyítése céljából a Vámkódexben foglalt, kereskedelmet egyszerűsítő rendelkezések (például a központi kiviteli vámkezelés) végrehajtására, valamint a csalás megelőzése céljából a Vámkódexben foglalt, az EU vámterületéről kilépő áruk jobb figyelemmel kísérésére vonatkozó kötelezettségek teljesítésére terjed ki. Az AES korszerűsítése során rendkívül fontos biztosítani a kiviteli műveletek üzletmenet-folytonosságát.

Előrehaladás: A *transzeurópai AES* 1. összetevője jelenleg jó úton halad, és az első sikeres tagállami telepítésre 2021 márciusában fog sor kerülni. A tagállamok új specifikációkat is jóváhagytak, amelyek a jövőbeli AES-műveletek minőségére, technikai támogatására, üzletmenet-folytonosságára, biztonságára és kapacitására vonatkoznak (szolgáltatáskezelés, szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodás, feladatmeghatározás, válságkezelés, kapacitásterv, biztonsági terv). Ez egy fontos munka, amely a transzeurópai rendszerek megfelelő működésének és elérhetőségének alapjául szolgál. Az üzleti iránymutatás és az e-tanulási anyagok szintén előkészítés alatt állnak. Ezzel párhuzamosan a tagállamokkal a

[7] 2021. szeptember 30-i állapot. (A szolgálati munkadokumentum 41. táblázata szerint június végére tizenkettő lesz).

rendszer egészében végzett intenzív tesztelés megerősíti a specifikációk és a központi rendszer célnak való megfelelését és ellenálló képességét. Ez agilis módon tovább csökkenti az átállás technikai vonatkozásaival kapcsolatos kockázatokat.

Valamennyi tagállam megerősítette azon tervét, hogy a 2021 első negyedévétől 2023 negyedik negyedévéig tartó telepítési időszak alatt a Vámkódex munkaprogramjával teljes összhangban megkezdi az AES működtetését. E folyamatot a 2. ábra szemlélteti. A sárga oszlop jelöli azt az ajánlott határidőt, amelyen belül a tagállamoknak elő kell készíteni a meglévő kiviteli rendszer leállítását, és megkezdeni az új rendszerek működtetését annak érdekében, hogy a piros oszlop által jelzett, jogszabályban megállapított határidőig elkészüljenek.

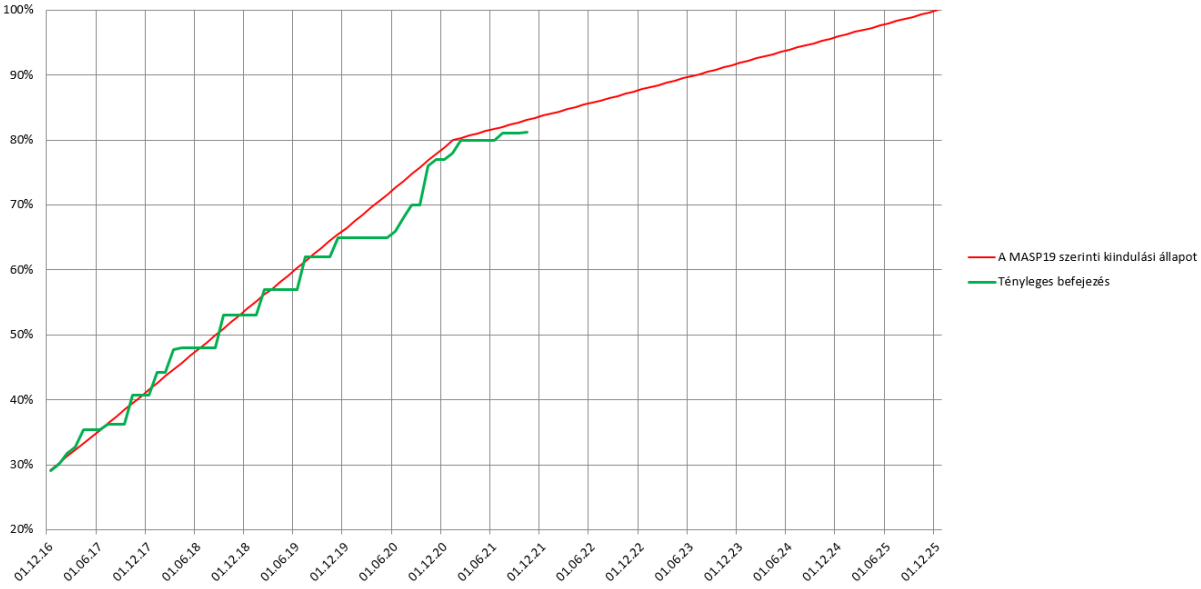

2. ábra – Az AES 1. szakasza – Nemzeti hatóságok üzembe helyezése

Összefoglalva: a hat fennmaradó transzeurópai projekt esetében a Bizottság megfelelően halad a Vámkódexszel és a Vámkódex munkaprogramjával összefüggésben elfogadott jogszabályi határidők, valamint a 2019. évi többéves vámügyi stratégiai tervben (MASP-C) kitűzött projektmérföldkövek teljesítésével. A legtöbb tagállam szintén jó úton halad, azonban öt tagállam jelezte, hogy egyes rendszerek telepítése késik; ezek a késések egy hónaptól két évig terjednek (egy eset)[8]. Két tagállam jelezte, hogy a telepítést követően a jogszabályban meghatározottnál hosszabb átmeneti időszakot biztosít a kereskedőknek arra, hogy csatlakozzanak a rendszerükhöz – az egyik tagállam hónappal, a másik pedig egy évvel hosszabbítja meg ezt az időszakot[9]. Mivel az érintett rendszereket 2023-ra, 2024-re és 2025-re tervezik, még mindig van idő a jelenleg előrelátható késedelmek kezelésére irányuló mérséklő intézkedésekre. A Bizottság e célból szorosan együtt fog működni ezekkel a tagállamokkal.

Végezetül fontos kiemelni, hogy a Vámkódex munkaprogramjának végrehajtására tekintettel **a Bizottság 2021 decemberéig tevékenységeinek mintegy 84 %-át végzi el**. Ez a múlt évi jelentésben

[8] Bizottsági szolgálati munkadokumentum, 25., 28., 32., 36. és 37. táblázat.
[9] Bizottsági szolgálati munkadokumentum, 25., 36. és 37. táblázat.

szereplő 79 %-hoz képest a 2025-ig esedékes fejlesztési munka egészében bekövetkező növekedést jelent. Ez a százalékos arány csak a Bizottságra bízott tevékenységekre vonatkozó kulcsfontosságú teljesítménymutatókon alapul, és nem tükrözi a tagállamok által végzett tevékenységeket. Az alábbi áttekintésben szerepelnek a kilátások az előrehaladás és az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság által benyújtott tervek tekintetében.

3. ábra – A Bizottság által elvégzett fejlesztési tevékenységek százalékos aránya (hozzávetőlegesen)

4.2.2 Nemzeti projektek

A tagállamoknak 2022-ig kell elvégezniük három nemzeti rendszerük korszerűsítését. Ez nem foglalja magában a különleges eljárásokat támogató nemzeti rendszerek kiviteli összetevőjét, amely esetében a tevékenységek és a tervezés összekapcsolódnak az automatizált kiviteli rendszerrel (AES) és a nemzeti biztosítékkezelési összetevővel a GUM-projekt részeként.

A Vámkódex 278. cikkének (2) bekezdése alapján 2022. december 31-ig az alábbi három tagállami rendszernek kell elkészülnie:

1) **Uniós Vámkódex – Érkezési értesítés, vám elé állításról szóló értesítés, átmeneti megőrzés** (*NA, PN és TS*) – (korszerűsítés): meghatározzák a folyamatok nemzeti szintű automatizálását a szállítóeszközök érkezéséről szóló értesítések, az áruk vám elé állítása, valamint az átmeneti megőrzésre vonatkozó nyilatkozatok tekintetében a Vámkódexben leírtak szerint. Ez a projekt a tagállamok közötti harmonizációt támogatja a kereskedelem szereplői és a vámhatóságok közötti adatcsere tekintetében.

   Előrehaladás: Belgium együttműködést kezdeményezett 12 másik érdekelt tagállammal a specifikációk elkészítése céljából. Egy, a Vám program társfinanszírozásával létrehozott szakértői csoport folytatni fogja az együttműködést a megfelelő működési és műszaki dokumentáció, valamint vizsgálati csomagok előállítása érdekében. **Az *NA, PN és TS* rendszer egy, hat, illetve négy tagállamban készült el**. A fejlesztés jellege miatt egyes tagállamok úgy döntöttek, hogy az ICS2 2. verzióját alkalmazzák az érkezési értesítésre vonatkozó követelmények végrehajtására, aminek következtében végül néhány tervezett időpont a Vámkódex munkaprogramjának határideje utánra esik.

2) **Uniós Vámkódex – Nemzeti importrendszerek** – *NIS* (korszerűsítés): célja a Vámkódex alapján a behozatallal kapcsolatban meghatározott, folyamatokra és adatszolgáltatásra vonatkozó követelmények végrehajtása. A tagállamoknak a rendszerek megvalósítása során első lépésként technikai specifikációkat kell kidolgozniuk a saját szintjükön.

Előrehaladás: Tizenöt tagállam befejezte a technikai specifikációik kidolgozását. Kettő még nem kezdte el a kidolgozást, egy további tagállam pedig nem nyújtott tájékoztatást. Kettő kivételével valamennyi tagállam jó úton halad a 2022-es telepítési mérföldkő elérése felé.

3) **Uniós Vámkódex** – **Különleges eljárások** – *SP* (korszerűsítés): célja a különleges eljárások (vámraktározás, meghatározott célra történő felhasználás, ideiglenes behozatal, aktív és passzív feldolgozás) harmonizációja és megkönnyítése. A tagállamoknak végre kell hajtaniuk a különleges eljárásokra vonatkozóan az Uniós Vámkódexben előírt összes módosítást a nemzeti rendszereikben. Az SP első (kiviteli) összetevőjét a Vámkódex szerinti automatizált kiviteli rendszert (AES) megvalósító projekthez igazodóan és annak részeként vezetik be (a telepítés határideje 2025.), míg a második (behozatali) összetevő az Uniós Vámkódex – Nemzeti importrendszerek (NIS) projekt korszerűsítése keretében készül el (a telepítés határideje 2022).

   Előrehaladás: Kilenc tagállam elkészítette az SP 1. összetevőjének, míg tizennégy tagállam a 2. összetevőjének technikai specifikációit. Fennállnak kölcsönös függések az AES rendszerrel és a nemzeti importrendszerek korszerűsítésével. Eddig a tagállamok nem számoltak be késésről, és **az összes tagállam jól halad** a 2022-es első határidő tekintetében.

A nemzeti rendszereket összefoglalva, **a tagállamok komoly erőfeszítéseket tesznek – néha intenzív együttműködés révén – annak érdekében, hogy haladást érjenek el az NA/PN/TS rendszerre vonatkozó követelmények végrehajtása, a nemzeti importrendszerek kiigazításai és az egymással összefüggő különleges eljárások terén.** Mivel a telepítési határidő közeledik (mindhárom rendszer esetében 2022. december 31.), a tagállamoknak különös figyelmet kell fordítaniuk erre a kérdésre, különösen annak a hat tagállamnak, amely az NA, négy tagállamnak, amely a PN, három tagállamnak, amely a TS, illetve két tagállamnak, amely a NIS időben történő telepítését nem tudta megerősíteni, amint az látható az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum 14., 15., 16. és 18. táblázatában.

4.3 Késéssel összefüggő kockázatok

A Bizottság jól halad a feladatkörébe tartozó fejlesztésekkel, és nem azonosított a jogszabályban megállapított határidőkhöz képest késéseket, illetve nem merült fel ilyen késés. Továbbá, nem jelentettek olyan jelentős kockázatokat, amelyek a telepítés késését eredményeznék.

A tagállamok szintén jelentős haladást értek el a feladatkörükbe tartozó fejlesztések terén. Amint azonban a 4.2.2. szakaszban is szerepel, **néhány tagállam a jogszabályban előírt határidőkön túli késedelemről számolt be**. A mellékelt bizottsági szolgálati munkadokumentum táblázatait, amelyekben a tagállamok által jelentett késedelmek megtekinthetők, az alábbiakban felsorolt projektek mindegyikére vonatkozóan ismertetjük.

- Az **érkezési értesítés** (NA) végrehajtása esetében a következő tagállamok ütemezték be a működés megkezdésének a Vámkódex munkaprogramjában szereplő határidőnél későbbi időpontját: Belgium, Bulgária, Észtország, Spanyolország, Hollandia és Svédország (14. táblázat). Pontosabban e tagállamok közül három (Bulgária, Észtország és Spanyolország) jelentette, hogy az ICS2 2. verziójába (tervezett telepítési időpont: 2023. március 1.) integrálva fogják használni az NA-t. Belgium és Hollandia esetében a késés két hónapra korlátozódik. Németország és Írország mellett a táblázatban „nem alkalmazandó” jelölés szerepel, Dánia, Málta és Szlovákia nem adott meg tervezett időpontot.

- A **vám elé állításról szóló értesítés** (PN) végrehajtása esetében a következő tagállamok ütemezték be a működés megkezdésének a Vámkódex munkaprogramjában szereplő határidőnél későbbi időpontját: Belgium, Észtország, Hollandia és Svédország (15. táblázat). Belgium és Hollandia esetében a becsült késés két hónapra korlátozódik. Észtország és Svédország a nemzeti rendszer időben történő telepítését tervezi, de az összes gazdálkodó migrálása fokozatos lenne, és a 2022. december 31-i határidő után érne véget. Lengyelország, Románia és Szlovákia nem adott meg tervezett időpontot.

- Az **átmeneti megőrzés** (TS) végrehajtása esetében a következő tagállamok ütemezték be a működés megkezdésének a Vámkódex munkaprogramjában szereplő határidőnél későbbi időpontját: Belgium, Észtország és Hollandia (16. táblázat). Belgium és Hollandia negyedéves késésről számolt be; Észtország időben telepítené a rendszert, de az összes gazdálkodó migrálása fokozatos lenne, és a 2022. december 31-i határidő után érne véget. Dánia, Lengyelország, Románia és Szlovákia nem adott meg tervezett időpontot.

- A **nemzeti importrendszerek korszerűsítésének** végrehajtása esetében a következő tagállamok ütemezték be a működés megkezdésének a Vámkódex munkaprogramjában szereplő határidőnél későbbi időpontját: Belgium (néhány napos késés) és Málta (2 negyedéves késés) (18. táblázat). Dánia, Lengyelország, Románia és Szlovákia nem adott meg tervezett időpontot. Görögország és Litvánia továbbá arról számolt be, hogy még nem kezdték meg a technikai specifikációk kidolgozását, ami a 2022. december 31-i határidőre tekintettel az elért előrehaladás szempontjából is problematikus lehet.

- Az **ICS2 2. verziójának** végrehajtása esetében a következő tagállamok ütemeztek be a Vámkódex munkaprogramjában szereplő határidőnél későbbi telepítési időpontot: Málta (28. táblázat). Belgium, Görögország, Olaszország és Románia nem adott meg tervezett időpontot.

- A **PoUS 1. szakaszának** végrehajtása esetében a következő tagállamok ütemeztek be a Vámkódex munkaprogramjában szereplő határidőnél későbbi telepítési időpontot: Csehország és Magyarország (32. táblázat). Belgium, Dánia, Görögország, Olaszország, Litvánia, Málta és Lengyelország nem adott meg tervezett időpontot.

- A **CCI 1. szakaszának** végrehajtása esetében a következő tagállamok ütemeztek be a Vámkódex munkaprogramjában szereplő határidőnél későbbi telepítési és üzembe helyezési időpontot: Németország (36. táblázat). Ez a tervezett időpont a 2020. évi jelentésben meghatározotthoz képest későbbi. Németország jelezte, hogy a nemzeti importrendszer jelenlegi felépítése és infrastruktúrája nem kielégítő, és alapvető felújítást és korszerűsítést igényel ahhoz, hogy megfeleljen a Vámkódex CCI követelményeinek (lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum 4.7. szakaszát). Svédország nem adott meg tervezett időpontot.

- A **CCI 2. szakaszának** végrehajtása esetében a következő tagállamok ütemeztek be a Vámkódex munkaprogramjában szereplő határidőnél későbbi üzembe helyezési időpontot: Németország (37. táblázat). Németország e táblázatban szereplő tervezett telepítési időpontja egy hónappal későbbi a munkaprogramban meghatározott céldátumnál, és 2026. június 30-ig tartó migrálási időszakot biztosít. A 37. táblázatban szereplő adatok összegyűjtését követően azonban Németország jelezte, hogy a 2. szakaszt a Vámkódex munkaprogramjában meghatározott telepítési időszakon belül kívánja végrehajtani. Németország kifejtette, hogy ezt a projektet az ATLAS nemzeti informatikai rendszer (10.3. verzió) fő kiadásának keretében hajtják végre, amelyre vonatkozóan az előkészítő tevékenységek még nem kezdődtek meg. Belgium és Svédország nem adott meg tervezett időpontot.

- Az **NCTS 5. szakasza** és az **AES 1. szakasza** végrehajtásának tekintetében – miközben a tagállamok jól haladnak, és valamennyi tagállam megerősítette, hogy 2023. december 1-jéig elkészülnek – egyre több bizonyíték támasztja alá, hogy a késői kezdetek, a közbeszerzési nehézségek, a végrehajtási késedelmek, az elégtelen erőforrások, a Covid19 és a kereskedelmi átállás miatt több tagállam is jelentős nehézségekkel szembesülhet kötelezettségvállalásai teljesítése során.

  A tagállamok együttesen az átállásra vonatkozó mérföldkövek 26 %-át érték el a 2020 végi 18 %-hoz képest, ami jól mutatja a jelentős előrehaladást. Ez azonban nem éri el a tervezett 36 %-ot. A tagállamok jelentős része nehézségekkel küzd a jogi kötelezettségek teljesítése terén. A tagállamok átállása 2020 vége óta már több mint egy negyedévvel eltolódott, és tovább csúszhat, mivel a tagállamok 40 %-a most vizsgálja felül nemzeti terveit, más tagállamok pedig jelentős nehézségekkel szembesülnek a szükséges források megszerzése terén. A Bizottság úgy véli, hogy a tagállamok terveinek fele komoly kockázatot jelent az AES 1. szakaszának és az

NCTS 5. szakaszának szabályos és a 2023. december 1-jei határidőig történő telepítése tekintetében. Ez a helyzet veszélyeztetheti a határidő betartását, ha a tagállamok nem reagálnak dinamikus és erőteljes módon. Alapvető fontosságú, hogy valamennyi tagállam kellő időben és megfelelően készen álljon arra, hogy 2023. december 1-jén megkezdje a teljes körű működtetést.

- Az **NCTS 6. szakaszának** végrehajtása tekintetében a tagállamok aggodalmukat fejezték ki a tervezéssel kapcsolatban, mivel az NCTS 6. szakaszára és az ICS2 3. verziójára vonatkozó telepítési időpontoknak a MASP-C-ben és a Vámkódex munkaprogramjában mutatkozó eltérése végrehajtási nehézségeket okoz. A Bizottság megtette a probléma megoldásához szükséges intézkedéseket, miközben az időpontokat a Vámkódexben meghatározott határidőkön belül tartotta.
- A **GUM 2. nemzeti összetevőjének** végrehajtása tekintetében a legtöbb tagállam időben történő telepítést és üzembe helyezést tervez, Finnország és Franciaország kivételével (kb. 1 hónap késés) (25. táblázat). Mivel ez az egyik olyan rendszer, amelyet csak 2025-ig kell megvalósítani, és a jelentett késedelmek korlátozottak, még mindig van idő e kockázat kezelésére.

A **tagállamok** részéről évről évre továbbra is számos általános kockázat ismétlődik meg. A nehézségek folyamatos forrása a forráshiány, valamint a Vámkódexhez kapcsolódó projektek további integrálásának szükségessége. A tagállamok több mérséklő intézkedést is hoztak annak elkerülése érdekében, hogy a telepítés megkezdése késést szenvedjen. Megjegyzendő, hogy a tagállamoknál felmerülő kockázatot a Bizottság más külső tényezőkkel együttesen vizsgálta (lásd az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum 12., 13., 17., 34., 35. és 38. táblázatát). Ezenkívül a 2020-as éves eredményjelentésben a tagállamok már rámutattak a 2017. december 5-én elfogadott, **e-kereskedelemre vonatkozó héacsomag**[10] **által a vámrendszerekre vonatkozóan előírt kötelezettségek** teljesítésének nehézségeire. Az új szabályok hat hónappal (2021. január 1-ről 2021. július 1-re) történő elhalasztásával a tagállamoknak több idejük maradt a nemzeti fejlesztésekre vonatkozó, jogszabályban meghatározott határidők betartására, bár néhány tagállam arról számolt be, hogy az e-kereskedelemre vonatkozó héacsomag járulékos hatást gyakorol a Vámkódex végrehajtására. Öt tagállam jelentette a Vámkódexszel kapcsolatos egyes tevékenységek újratervezésének, valamint a platformok bővítésének és az informatikai rendszerek támogatásának szükségességét.

Ami **a Covid19-világjárvány okozta kihívásokat** illeti, a Bizottság ismét arról számolt be, hogy saját tevékenységei tekintetében semmilyen hatás nem mutatható ki. A tagállamok arról számoltak be, hogy a nemzeti tervezésre, valamint a rendelkezésre álló belső és külső emberi erőforrásokra (informatikai vállalkozók, gazdálkodók) további nyomás nehezedett.

Összegzésként elmondható, hogy az Uniós Vámkódexhez kapcsolódó rendszerek kellő időben történő megvalósításával kapcsolatos fő kockázatok értékelése feltárta, hogy **a kockázatok többnyire a tagállamok részéről állnak fenn, és az erőforrásbeli korlátokhoz, a projektek összetettségéhez, a projektek integrációs, beszerzési és szerződéses problémáihoz, valamint néhány külső tényezőhöz, például a Covid19-járványhoz kapcsolódnak.** A Bizottság az alábbi 4.4. szakaszban leírtak szerint továbbra is támogatni fogja a tagállamokat annak elkerülése érdekében, hogy a kockázatok az elektronikus rendszerek késői telepítése formájában bekövetkezzenek.

4.4 Mérséklő intézkedések

Az adatinstabilitás kockázatának csökkentése érdekében 2020-ban megkezdett mérséklő intézkedéseket követően a Bizottság 2020. december 7-én, illetve 2021. február 8-án elfogadta az Uniós Vámkódex felhatalmazáson alapuló jogi aktusának[11] és az Uniós Vámkódex végrehajtási jogi aktusának[12] szükséges

[10] A Tanács (EU) 2017/2459 végrehajtási rendelete (2017. december 5.) (HL L 348., 2017.12.29., 32. o.)

[11] A Bizottság (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelete (2015. július 28.) a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az Uniós Vámkódex egyes rendelkezéseire vonatkozó részletes szabályok tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 343., 2015.12.29., 1. o.).

[12] A Bizottság (EU) 2015/2447 végrehajtási rendelete (2015. november 24.) az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 343., 2015.12.29., 558. o.).

módosításait, amelyeket 2021. február 23-án tettek közzé a Hivatalos Lapban, és amelyek 2021. március 15-én léptek hatályba. E módosításokkal stabilizálódtak a B. melléklet adatszolgáltatási követelményei az elektronikus rendszerekben való további végrehajtás érdekében. A lehetséges további javítások kezelése érdekében 2021 folyamán bevezetésre került a B. melléklet szerinti éves változáskezelési gyakorlat.

Az Uniós Vámkódex és a MASP-C időben történő informatikai végrehajtásának lehetővé tétele érdekében a Bizottság 2021-ben új keretszerződést vezetett be informatikai fejlesztési tevékenységeinek külső kiszervezésére, amely magában foglal egy innováción és agilitáson alapuló informatikai korszerűsítési pályát. Az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóságon belül folyamatban lévő informatikai korszerűsítési folyamat gyorsabb javításokat, párhuzamos munkát és kiegyensúlyozottabb munkaterhet tesz lehetővé azáltal, hogy kezelhető munkacsomagokra és iterációkra bontja őket. A mechanizmus, amely az összes érdekelt fél közötti fokozott együttműködésre szolgál már a projektek kezdetétől fogva, továbbra is javítani fogja az előkészítő tevékenységek minőségét, és elkerüli a döntéshozatali nehézségeket, valamint a későbbi szakaszokban felmerülő további követelményeket.

A Vámkódex munkaprogramjának végrehajtása terén elért előrehaladás nyomon követése tekintetében a Bizottság több eszközt is alkalmazott.

Először is, a többéves elektronikus vámügyi stratégiai terv (MASP-C) áttekintő eszközét továbbra is használják valamennyi folyamatban lévő projekt előrehaladásának nyomon követésére annak érdekében, hogy a Bizottság már korai szakaszban azonosíthassa a lehetséges késedelmeket. Az áttekintő eszköz a mérföldkövek teljesülését a MASP-C 2019 és a Vámkódex 2019. évi munkaprogramja alapján határozza meg. Az áttekintő eszközt negyedévente mutatják be a tagállamoknak (elektronikus vámrendszer koordinációs csoport) és a kereskedelmi szereplőknek (kereskedelmi kapcsolattartó csoport) tájékoztatási és irányítási célból.

Másodszor, a Bizottság koordinációs és nyomon követési programokat hozott létre a decentralizált transzeurópai rendszerek számára.

Például az ICS2 program végrehajtása esetében a Bizottság folytatta az „ICS2 transzeurópai koordinációs tevékenységeket”[13], hogy biztosítsa az ICS2 1. verziójának sikeres telepítését. Ezt követően a hangsúly áthelyeződött az ICS2 l. verziójáról a 2. és 3. verziójára. A Bizottság támogatást nyújtott a tagállamoknak és a gazdálkodóknak fejlesztési tevékenységeikben olyan tevékenységek révén, amelyek a következőket foglalják magukban:

- Webináriumok szervezése a tagállamok, gazdálkodók és nemzetközi szervezetek részvételével, az útmutató anyagok biztosítása mellett;
- Szoros és folyamatos nyomon követés, a megfelelőségi vizsgálati tevékenységek koordinálásához nyújtott támogatás, valamint a nemzeti hatóságok és a gazdálkodók egyedi projektjeik összehangolására való ösztönzése;
- Online képzések és képzési anyagok, kommunikációs kampányok, beleértve az ICS2-vel kapcsolatos tartalmak létrehozását az Europa honlapon, közösségimédia-kampány, valamint közvetlen kommunikáció az érdekelt felekkel és a multiplikátorokkal;
- Kétoldalú találkozók azokkal a tagállamokkal, amelyek késtek és nem kezdték meg a működtetést a Vámkódex munkaprogramja szerinti várt időpontban (2021. március 15.). A Bizottság és az érintett tagállamok megvitatták a szükséges mérséklő intézkedéseket annak érdekében, hogy az 1. verzió megvalósítása a lehető leghamarabb, és a Vámkódex munkaprogramjában meghatározott telepítési időszak (2021. október 1.) vége előtt biztosított legyen. A 2021. március 15. és 2021. október 1. közötti telepítési időszakot lehet biztosítani a gazdálkodók számára ahhoz, hogy csatlakozhassanak az ICS2-höz, és megkezdhessék a belépési gyűjtő árunyilatkozat (ENS) benyújtását az ICS2-ben.

A Bizottság az NCTS-P5 és az AES transzeurópai rendszerek esetében is folytatta a „nemzeti közigazgatás koordinációs és monitoringprogramját” fő teljesítménymutatók alkalmazásával, hogy

[13] Az ICS2 transzeurópai koordinációs tevékenységi területe – az ICS2-program szerves elemeként – 2018-ban indult el.

rendszeresen értékelje az előrehaladást és figyelmeztetéseket küldjön. A negyedéves nyomon követés projektenként időközi mérföldkövek meghatározását is magában foglalja (például olyan mérföldköveket, amelyek elérésekor minden tagállamnak el kellett volna végeznie a megfelelőségi vizsgálatot). Erre a szoros figyelemmel kísérésre azért van szükség, hogy a decentralizált transzeurópai rendszerek telepítése kezelhető legyen, továbbá elkerülhetők legyenek a régi és új rendszerek párhuzamos üzemeltetéséből adódó többletköltségek a telepítésére rendelkezésre álló időszak meghosszabbítása esetén.

Emellett annak érdekében, hogy támogassa a tagállamokat a transzeurópai NCTS-P5 és AES rendszerek nemzeti összetevőinek kifejlesztésében és telepítésében, a Bizottság 2021-ben minden egyes tagállam számára személyre szabott támogatással és tanácsadással bővítette ki ezt a koordinációs programot annak érdekében, hogy segítse őket a nemzeti projektek kockázatmentesítésében és a zökkenőmentes teszteléssel kapcsolatos tapasztalatok megszerzésében, felgyorsítsa a felkészülésüket és mérsékelje a műszaki kockázatokat, miközben nemzeti rendszereiket telepíti a transzeurópai rendszerekbe. A Bizottság ambiciózus képzési programot vezetett be. A koordinációs program alapvető fontosságúnak bizonyult a tagállamok által elért haladás magas szintű átláthatóságának fenntartása és a tagállamok által közösen elért előrehaladásról való beszámolás szempontjából. A 2020-ban és 2021-ben elért eredményeket a bizottsági szolgálati munkadokumentum 4.8.1. szakasza tartalmazza. Ezek a programok az előrehaladásra vonatkozó értékes információkat eredményeznek, amelyek a későbbi éves eredményjelentésekben hasznosulnak.

Koordinációs szerepében a Bizottság kiemelte az előrehaladást és a tagállamokat érintő kockázatokat, és sürgette a tagállamok közigazgatásának főigazgatóit, hogy tegyék meg az e problémák kezeléséhez szükséges intézkedéseket. A Bizottság felkérte azokat a tagállamokat, amelyek 2023 utolsó két negyedévében tervezik a működés megkezdését, hogy tegyenek meg minden szükséges lépést terveik előbbre vitele érdekében, és kockázatmentesítsék ezeket a terveket annak elkerülése érdekében, hogy végül hátráltassák az átállás 2023. december 1-jére tervezett befejezését azon tagállamok költségére, amelyek beruháztak annak érdekében, hogy ezen időponttól kezdve teljes mértékben kihasználják a Vámkódex előnyeit.

A Bizottság 2021 folyamán támogatta azokat a tagállamokat is, amelyek aggodalmukat fejezték ki a **nemzeti projektjeik** időben történő végrehajtásával kapcsolatban. A Bizottság kétoldalú találkozókat tartott az egyes tagállamok aggályainak és szükségleteinek megvitatása céljából, beleértve a nemzeti fejlesztésekkel kapcsolatos jogi kérdések tisztázását, valamint támogatást nyújtott az üzleti és informatikai elemzések, illetve a tagállamok által végzett fejlesztések során felmerült kérdések megválaszolásához. Néhány tagállam ezáltal előrehaladást ért el a tervezésben, és csökkenteni tudta a késedelmek kockázatát. Más tagállamok fokozták intenzív együttműködésüket az AN/PN/TS projekt megvalósítása érdekében, és egyesítették erőiket a szakértői csoportban. A Bizottság a Vám programból továbbra is társfinanszírozásban részesíti a vámügyi informatikai rendszerek fejlesztésének és üzemeltetésének új megközelítéseivel foglalkozó szakértői csoportot (ETCIT).

A tagállamok továbbá a következő mérséklő intézkedéseket említették: agilis fejlesztési módszertan alkalmazása, több fejlesztési tevékenység kiszervezése, további források mozgósítása, a projektek több szakaszra bontása és egy alapvető hatókör előnyben részesítése, valamint a szervezeti felépítésnek a beszállítókkal való lehetséges megváltoztatása a hatékonyabb fejlesztési folyamat elérése érdekében.

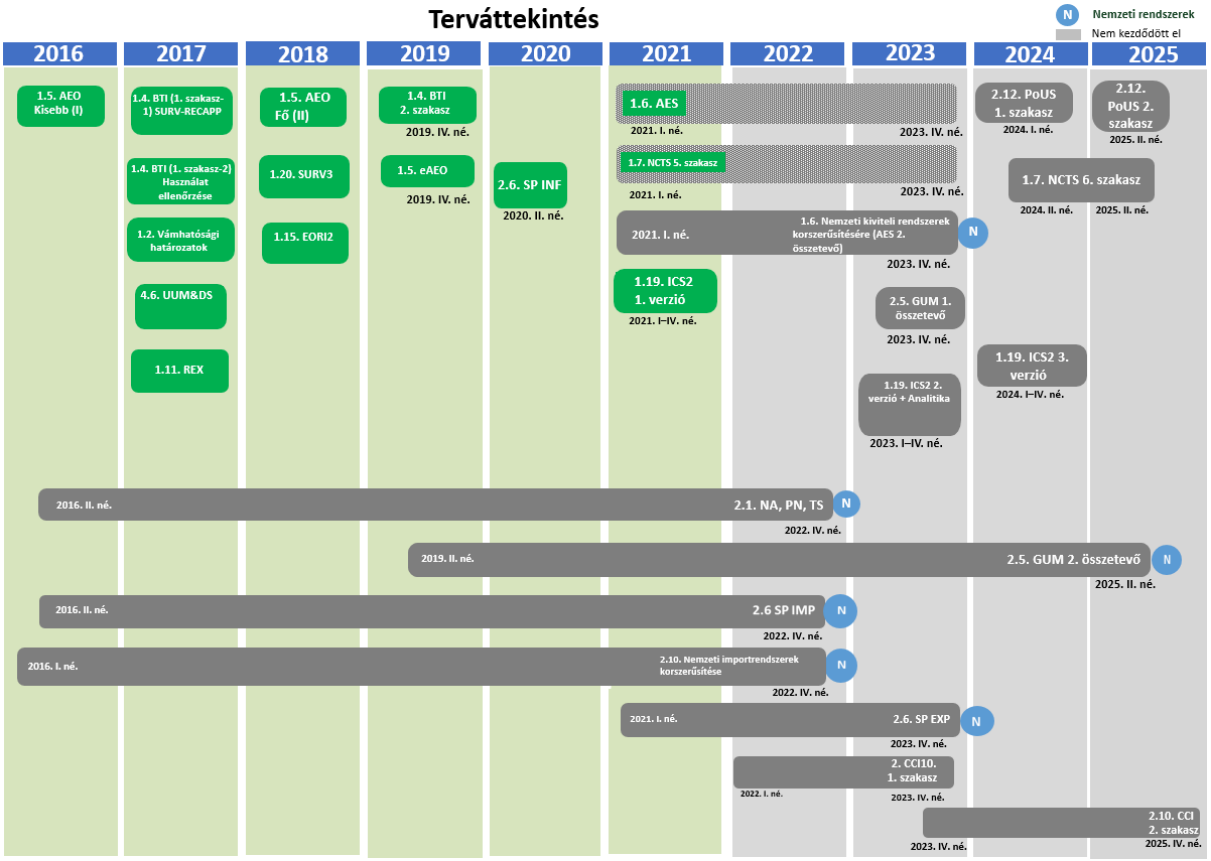
A Bizottság kétoldalú kapcsolatok révén rendszeresen nyomon követte a helyzetet, és továbbra is így fog tenni, hogy megértse a problémákat, lehetőség szerint segítséget nyújtson az érintett tagállamoknak, és hangsúlyozza számukra, hogy csökkenteni kell a késedelmek kockázatát.

A Vámpolitikai Csoporton belül a nemzeti közigazgatások főigazgatóit tájékoztatták arról, hogy az informatikai rendszerek fejlesztése tekintetében nem csak a transzeurópai, hanem a negyedéves nyomon követésre van szükség. Ez ki fogja terjeszteni a Vámkódex 278a. cikkének (4) bekezdése szerinti, a nemzeti tervezési információkról szóló, jelenleg évente kétszeri jelentéstételt, ami megelőzi a nemzeti rendszerek e módosításainak végrehajtásához szükséges kritikus időszakot. Végső soron a nemzeti összetevők időben történő megvalósítása továbbra is a tagállamok felelőssége.

5. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ ÉS KÖVETKEZTETÉSEK

A Vámkódex munkaprogramjának végrehajtása terén számottevő előrelépések történtek. Növekvő számban került sor az elektronikus rendszerek telepítésére, amelyek ma már teljes mértékben működőképesek.

Az egyes projektek tervezését és állapotát **az e jelentéssel együtt kiadott bizottsági szolgálati munkadokumentum** ismerteti részletesebben. A tervezésről és az előrehaladásról az alábbi 4. ábra ad összefoglaló áttekintést.

4. ábra – A Vámkódex munkaprogramjához kapcsolódó projektek tervezése

2021-ben az előrehaladás és a kockázatok tekintetében a következő kulcsfontosságú elemekről számoltak be:

ICS2 – Az 1. verziót 2021-ben **sikeresen telepítette** a Bizottság, valamennyi tagállam, valamint valamennyi érintett postai szolgáltató és futárszolgálat. A rendszer nagy mennyiségű adatot dolgoz fel, amelyek havonta mintegy 10 millió ENS-t tesznek ki.

Az NCTS 5. szakaszát és az AES-t is sikeresen üzembe helyezték ebben az évben, amikor az első tagállam megkezdte a működtetését. Az intenzív együttműködésen alapuló tesztelés csökkenti az átállás technikai vonatkozásainak kockázatát. A tagállamokkal és a kereskedelemmel közös információszerzés és az agilitás jelenti azokat a kulcsfontosságú eszközöket, amelyek hozzájárulnak e projektek céljainak eléréséhez. A projektek jó úton haladnak, és a tagállamok elkezdték közzétenni a kereskedőkre vonatkozó specifikációikat.

A Bizottság azonban úgy ítélte meg, hogy a nemzeti tervek fele komoly **kockázatot jelent az NCTS-P5 és az AES szabályos és időben**, a jogszabályban előírt határidőig **történő telepítése szempontjából**,

és felkérte a tagállamokat, **hogy tegyenek meg minden szükséges lépést tervük előbbre vitele és kockázatainak csökkentése érdekében**, hogy ne veszélyeztessék a telepítési időszak záró időpontját, és tűzzék ki az átmeneti intézkedések végét.

Hasonló figyelmeztetést adtak ki az olyan **nemzeti projektekre, amelyek esetében** egyes tagállamok **késéssel kapcsolatos kockázatokról** számoltak be, különösen az áruk EU-ba való beléptetése terén. A telepítés időpontjának, valamint az összes gazdálkodóval végrehajtott kiépítésnek és teljes körű üzembe helyezésnek a Vámkódex munkaprogramjában meghatározott telepítési időszakokra kell esnie.

A gazdálkodók a behozatalkor történő központi vámkezelés transzeurópai rendszerére mint a Vámkódexben meghatározott, a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésére irányuló célkitűzéshez hozzájáruló kulcsfontosságú projektre hivatkoztak. A rendszer első telepítésére 2022-ben kerül sor. Egy kivételével valamennyi tagállam arról számolt be, hogy képes ezt a rendszert a Vámkódex munkaprogramja szerinti telepítési időszakon belül bevezetni. Abban az esetben azonban, ha a nemzeti projektek jelentős késedelmet szenvednek, az a Vámkódex e kiemelt projektjére is hatással lehet. Az elkövetkező években fontos lesz a nemzeti tevékenységek előrehaladásának szoros nyomon követése.

Az előrehaladás és a kockázatok értékelése továbbra is azt mutatja, hogy a jogszabályban meghatározott határidők betartásával kapcsolatos kihívások **elsősorban a tagállamok részéről merülnek fel**. A tagállamok az erőforrásokkal kapcsolatos problémákra, a Covid19-világjárvány hatására, a vámügyi rendszereken keresztül végrehajtandó számos egyéb kötelezettségre, valamint a rendszerek összetettségére és összekapcsolhatóságára hivatkoznak. Ahogy a jelentés egészében kiemeltük, az összes tagállam közölte, hogy hajlandó mérséklő intézkedéseket meghatározni és meghozni a Vámkódex munkaprogramjában rögzített tervezési határidők betartásának biztosítása érdekében.

Következésképpen **a projektek nagyrészt továbbra is jó úton haladnak és megvalósíthatók** a Vámkódex munkaprogramjában meghatározott projekttervezéssel összhangban, **amennyiben elsőbbséget élvez a kockázatok kezelése a sürgős és konkrét fellépésekben való határozott szerepvállalás révén**. A Bizottság elkötelezi magát amellett, hogy az elkövetkező években továbbra is támogatja, koordinálja és gondosan nyomon követi a tagállamok részéről elért előrehaladást, és vállalja néhány konkrét intézkedés megtételét a nemzeti és a transzeurópai rendszerek időben történő megvalósításának biztosítása érdekében.